

VERSLAG ARCHITECTUURRAAD 14-04-2022

Aanwezig: Bram Gaakeer (OCW), Tom van Veen (SURF), Gerald Groot Roessink (DUO), Dirk Linden (Kennisnet, CTO), Mark de Jong (Inholland, Architectenberaad HORA), Marc Berenschot (Utwente, namens het HORA Architectenberaad), Edwin Verwoerd (Iddink, VDOD), Leon Sprooten (MORA, MBO Digitaal), Nassreddine Oufkir (CvTE), Joris Dirks (Studielink), Robin van Rootsele (MEVW), Remco de Boer (Bureau Edustandaard), Brian Dommissie (Kennisnet, PO/VO), Henk Nijstad (Bureau Edustandaard/Kennisnet).

Gastspreekers: Jan Willem van Veen, Ruben Kroon (DUO, namens Datakamer), Ronald Damhof (Chief Data Officer Min van Justitie)

Afwezig: Jennifer Moesker (Studielink, tot 15:00), H-P Köhler | VDOD, Arjan Aarnink (CITO), Joeri van Es (Bureau Edustandaard/Kennisnet).

Alle hieronder genoemde presentaties en het verslag staan op de pagina van de betreffende bijeenkomst op www.edustandaard.nl/architectuurraad/.

1. OPENING, MEDEDELINGEN, NOTULEN, AGENDA

De voorzitter heet iedereen welkom via deze Teams-bijeenkomst, en in het speciaal de gastspreekers.

De voorgestelde agenda wordt overgenomen. De notulen van april 2022 worden vastgesteld. Joris Dirks meldt dat hij er namens Studielink voor de laatste keer bij is.

Brian Dommissie geeft een korte update werkgroep Edukoppeling: eind van het jaar wil de werkgroep een nieuwe versie van de architectuur opleveren, en er wordt dan ook een nieuwe REST-profiel verwacht met OAUTH, iets wat al op de backlog stond maar waar nu concreet vraag naar is gekomen. De werkgroep heeft daarmee zicht en regie op de ontwikkeling van profielen op de transactielag. Alle partijen die met REST-profielen bezig zijn en alle werkgroepen die de ontwikkeling van op REST-gebaseerde uitwisseling op de roadmap hebben worden dringend verzocht aansluiting te zoeken. Gerald Groot Roessink voegt toe dat – itt. een eerder actiepunt – de werkgroep geen overzicht heeft wie precies wat heeft geïmplementeerd qua Edukoppeling. Wel mag men van de werkgroep – naast regie op de ontwikkeling – een helder overzicht verwachten tussen alle versies en de onderlinge samenhang.

Actiepunten:

edustandaard

- Elk lid van de Architectuurraad overlegt met zijn achterban en promoot dat overal waar gewerkt wordt aan de ontwikkeling van REST-profielen, dit wordt gemeld bij de werkgroep Edukoppeling. Zodat de werkgroep zicht en regie op de ontwikkeling kan houden.

2. DATA, AN INCONVENIENT TRUTH

Gastspreker is Roland Damhof, Chief Data Officer bij het Ministerie van Justitie. Ronald heeft als data-architect bij oa. de Belastingdienst ruime ervaring met hoe belangrijk het goed op orde hebben van het data-domein is, en welke (vormen van) schade kunnen ontstaan als dat niet het geval is, tot en met het in gevaar komen van de integriteit van de overheid. Hij geeft ook aan dat de aanstaande Wet op de Digitale Overheid hier vele scherper op zal toezien. Hij ziet ook een veel intensievere terugkoppeling vanuit de informatiemodelleur richting wetgever (en beleidsmaker), waar klassiek vanuit de wet de automatisering in gang wordt gezet. Dat vergroot de kwaliteit van de wetgeving en garandeert traceerbaarheid vanuit digitale uitwisseling terug naar wet (of beleid). Hij roept de Architectuurraad ook op om samen met hem dit te agenderen en te evangeliseren. De Architectuurraad is erg onder de indruk van zijn presentatie, met name omdat Ronald goed duidelijk kan maken wat vaak onder het maaiveld blijft: waarom is een goede data-architectuur zo belangrijk, en ook wat de succesfactoren zijn om dat wél goed in te richten. Hij schetst ook dat deze data-architectuur centralistisch moet worden ingericht, maar een zeer federalistisch karakter gaat krijgen: data is op heel veel plekken beschikbaar, het gaat erom dat dit op de goede manier gebeurt en dat de data gerelateerd kan worden. Met centralistisch houdt Ronald de Architectuurraad voor: waarom per overheidsdomein zelf het wiel uitvinden en eigen afspraken maken: zou het niet efficiënter zijn om dat veel centraler te doen? Brian geeft aan dat de presentatie helemaal in lijn is met hetgeen via ROSA Revisie in gang is gezet mbt. de ROSA informatiemodellen en Begrippenmodel.

Actiepunten:

- Architectuurraad roept zichzelf, in navolging van Ronald Damhof, op om het belang van een goed werkend datalandschap obv. een duurzame data-architectuur niet alleen goed te snappen, maar ook te agenderen en te evangeliseren.
- Henk Nijstad kijkt of deze presentatie van Ronald ook in de Standaardisatieraad kan worden gegeven
- ROSA Revisie gaat door met het ontwikkelen en uitwerken van het ROSA Begrippenmodel, één van de basisblokken onder een goede data-architectuur. Samen met de SRA's hiermee dus doorgaan!

3. UPDATE ROSA REVISIE

Brian Domnisse heeft de Architectuurraad middels een memo de stand van zaken gestuurd. Het project loopt tot eind september dit jaar, dus het is heel belangrijk dat de Architectuurraad zich een goed beeld vormt wat het project concreet oplevert en wat er dan allemaal in de vernieuwde ROSA is opgenomen. Dirk Linden vindt dat er veel meer zicht moet komen op: voor wie deden we dit nu precies, wat zijn de use cases waarin de doelgroep hier gebruik van kan maken. En in hoeverre hebben we dat straks met de vernieuwde ROSA ook gerealiseerd. Voor een groot deel is dat in het projectplan opgenomen, maar om te kijken of dat nog valide is en/of aanscherping kan krijgen stelt Henk voor om de leden van de Architectuurraad, die niet via het QA-team betrokken zijn, meer hands-on te laten ervaren wat er in de nieuwe ROSA-wiki is opgenomen. Hiervoor organiseert het projectteam in

edustandaard

de 1ste helft van september een (fysieke) bijeenkomst om dit goed door te nemen. En hierover ook met elkaar in gesprek te gaan. Het dringende verzoek is dat de leden van het QA-team (FORA, MORA, HORA, OCW, DUO) hier ook bij aanwezig zijn, zodat de optimale leerervaring met de complete Architectuurraad kan worden gecreëerd.

In een 2de notitie van het projectteam vraagt de Architectuurraad om een positief advies te geven over het voorstel voor tooling voor beheer van het ROSA Begrippenmodel te realiseren. Het gaat om het in kaart brengen van de functionele wensen (bijv. hebben ook de SRA's FORA, MORA en HORA aangegeven deze tooling te gaan gebruiken), een scan welke tooling hiervoor geschikt zou zijn en indien mogelijk ook een eerste inrichting van de gekozen tooling. De Architectuurraad staat positief tegenover dit voorstel. Leon Sprooten benadrukt vanuit de MORA de noodzaak van goede gemeenschappelijke tooling waarin je bijv. eenvoudig naar elkaars begrippen kunt verwijzen. Hij voorziet anders dat ieder voor zich met begrippen aan de slag gaat – met alle nadelen en extra werk tot gevolg. Hij verwijst naar de presentatie van Ronald Damhof zojuist, waarin het belang van een goede data- en begrippen architectuur wordt uitgelegd. Brian wil het advies in een volgende stap ook gaan voorleggen aan de Standaardisatieraad.

Actiepunten:

- Projectteam maakt half juli een nieuwe planning en overzicht wat er allemaal wordt opgeleverd binnen het project en deelt dat nog in juli met de leden van de Architectuurraad
- Brian Dommissie: organiseert 1ste helft september een fysieke werkmiddag waarin de leden van de Architectuurraad in meer detail door de nieuwe ROSA-wiki worden meegenomen en de gelegenheid krijgen vragen te stellen. Zodat de gehele Architectuurraad goed weet wat de nieuwe ROSA inhoudt en hoe de doelgroepen er gebruik van kunnen maken. Het QA-team zal daar ook bij aanwezig zijn.
- Gedelegeerd opdrachtgever ROSA Revisie (Henk Nijstad): met alle ervaring en kennis die zijn opgebouwd een aangescherpt overzicht maken voor wie de nieuwe ROSA Revisie was bedoeld (use cases) en in hoeverre de vernieuwde ROSA daar ook in is geslaagd. Hierbij moet uiteraard ook de doelgroep zelf worden betrokken (eind september).

Besluit:

- De Architectuurraad is positief over het uitzoeken van geschikte tooling voor het beheer van ROSA Begrippenmodel en mogelijk ook de inrichting nog in 2022.

4. UPDATE ONTWIKKELING KETENARCHITECTUUR ONDERWIJSGEGEVENSPLATFORM; DATAHUB (DUO)

Jan Willem van Veen praat de Architectuurraad bij over de ontwikkeling van de ketenarchitectuur Onderwijsgegevensplatform. Inmiddels is gesproken met SURF / Research Data Management (onderdeel HOSA). Ook licht Jan Willem de mogelijkheden toe van [synthetische data](#), een belangrijke stap verder in gegevensminimalisatie dan andere Privacy Enhancement Technieken (PET) zoals pseudonimisering en anonimisering. DUO is hier volop mee aan het experimenteren en de resultaten zijn veel belovend. De Architectuurraad stelt vast dat de business case van deze ketenarchitectuur steeds sterker wordt. De behoefte aan ondersteuning van beleid en onderzoek door data is heel erg groot en gaat alleen maar groter worden. Op dit moment is de kwaliteit en beschikbaarheid van die data vaak heel erg matig, er zijn privacy-risico's, het duurt

edustandaard

vaak lang voor de data beschikbaar is, etc etc. De voorbeelden uit alle sectoren van po tot en met ho (VSNU personeelsgegevens bijv.) zijn legio. Een richtinggevende ketenarchitectuur kan hierin grote verbetering brengen.

DUO is ook druk bezig met de modernisering van haar gegevenslandschap, een belangrijke ontwikkeling hierin is het gebruik van een Data Hub. Ruben Kroon informeert de Architectuurraad over het project waarbij transparantie en veiligheid een essentieel onderdeel vormen van deze oplossing.

5. HOSA-TOEGANG, EDUID EN DE EUROPESE LIJN; UPDATE TOEGANG IN ROSA

Peter Leijnse (SURF) start met uitleg over de ontwikkeling van EduID binnen de HOSA. EduID is meer dan alleen een nummer: het is een voorziening waarmee een onderwijsdeelnemer regie op gegevens kan uitoefenen. Peter verduidelijkt dat er credentials toegevoegd kunnen worden aan de bij SURF als bronhouder gecreëerde identiteit. Bijv. kan een instelling waar een leerling inclusief paspoortcheck op het hoogste veiligheidsniveau bekend is en al jarenlang les heeft gevolgd, die credentials toevoegen aan EduID. Leon Sprooten geeft aan dat dezelfde problematiek speelt in het MBO en dat hier in het kader van de MOSA na de vakanties ook aan wordt begonnen. Het is ook expliciet de bedoeling om samen met het HO een gemeenschappelijke aanpak te volgen.

Bram Gaakeer geeft een update van de werkgroep Toegang. Samen met het ROSA Revisie-team zijn alle onderdelen van het Toegang-domein voor zover nu in beeld, modulair gemaakt en in de vernieuwde ROSA-architectuur opgenomen. Hoe nuttig en elegant dit is blijkt uit een analyse van de problematiek die speelt mbt. EduID. Er was ruis ontstaan over hoe EduID zich verhoudt tot een (Europees) SSI-stelsel. Hoe kun je in dit zeer complexe ketendomein deze vraag goed beantwoorden en ook bestuurlijk inzichtelijk maken? Bram laat zien dat alle 'blokjes' in het domein Toegang netjes op de 4 lagen (Gegevens, Generieke functies, Toepassingspatronen en Vertrouwensraamwerken) zijn geplot, zodat inzichtelijk wordt hoe de onderdelen zich tot elkaar verhouden en waar de ruis of onduidelijkheid in zit. Hiermee is (ook bestuurlijk) veel preciezer en sneller inzichtelijk te maken waar het om gaat in deze kwestie.

6. AFSpraak: UITWISSELING SUMMATIEVE TOETSRESULTATEN VO

Robin van Rootseler (MEVW) en Jos van der Arend (Kennisset) presenteren de afspraak "Summatieve Toetsresultaten vo". Deze afspraak is helemaal op basis van de AMIGO-aanpak ontwikkeld op verzoek van EduK en ligt ter review voor aan het onderwijsveld. Er is lang aan gewerkt vanwege de vele verschillende belangen die hier spelen. Vermeld kan worden dat er gewerkt gaat worden met een REST-API met OAUTH voor autorisatie ontwikkeld vanuit Topicus; hiervoor wordt uiteraard ook de aansluiting gezocht met de werkgroep Edukoppeling om dit profiel verder te standaardiseren voor een breed gebruik in diverse onderwijsprocessen.

Nassreddine Oufkir vraagt hoe deze afspraak zich verhoudt tot andere reeds bestaande afspraken (processen examens VO) die ook obv. de AMIGO-aanpak zijn gemaakt. Jos geeft aan dat het om andere resultaten en dus ook andere gegevens gaat die uitgewisseld worden, maar dat de bron van de gegevens allemaal stammen uit de centrale, semantische ROSA-modellen voor leerling/student, resultaat en toets.

In het mbo wordt gewerkt aan een afspraak voor resultaatuitwisseling op basis van OOAPI/Edu-API. Hier betreft het wel andere semantische modellen dan de ROSA-modellen. Hier wordt ook met de combinatie REST en OAUTH gewerkt. Zowel op de informatiemodellen als op OAUTH al dan niet in combinatie met REST geeft de Architectuurraad aan dat het wenselijk dit meer met elkaar in sync te brengen. Brian geeft aan dat dit voor de

edustandaard

semantische modellen nog niet direct makkelijk zal zijn maar dat dit gegeven de eerdere discussies wel een gezamenlijk streven zou moeten zijn.

Eenzelfde geldt voor de referentiecomponenten die in deze uitwisseling een rol spelen: Remco de Boer geeft aan dat hier in ROSA Revisie wordt gewerkt en dat het zeker de bedoeling is dat de ROSA hier de bron voor is.

De verwachting is dat deze afspraak bij de volgende bijeenkomst op 13 oktober via een ROSA-scan besproken gaat worden.

Actiepunten:

- Alle leden Architectuurraad: oproep aan achterban tot review van de afspraak
- Werkgroep 'resultaatuitwisseling MBO' op basis van OOAPI/Edu-API met OAUTH, verzoek om samen te werken met de werkgroep Edukoppeling
- Hoe kunnen de semantische modellen van ROSA (leerling/student, toets, resultaat) en de semantische modellen van OOAPI met elkaar in sync worden gebracht? (backlog ROSA)
- ROSA Revisie: overzicht creëren van referentiecomponenten, zodat uitwisselafspraken hieruit kunnen putten

7. UPDATE SEM ECOSYSTEEM

Edwin Verwoerd informeert de Architectuurraad over de ontwikkelingen bij SEM Ecosysteem, in feite een vernieuwde inrichting van de processen rondom verwerving, distributie en toegang op basis van event-driven architectuur. Er zijn diverse POC's uitgevoerd waar veel ervaringen zijn opgedaan. Een voorbeeld: tweezijdige consent wordt door scholen erg ingewikkeld gevonden. Vanuit ROSA Revisie zijn de processen onder de loep genomen als input voor een vernieuwing van de ketenprocessen rondom leermiddelen in het ketendomein Onderwijsuitvoering. ROSA Revisie neemt uiteraard ook de bestaande afspraken hierin mee zoals die van Distributie en Toegang en daarnaast input vanuit het HO over deze ketenprocessen.

Het aanmeldformulier van SEM Ecosysteem ('een uitwisselingsframework met 2 uitgewerkte uitwisselingen') is door projectleider Koen Voermans ingediend bij Bureau Edustandaard. De eerste stap is het uitvoeren van een ROSA-scan, waarmee inzicht wordt gekregen waar en hoe dit overlapt met bestaande afspraken, en hoe dit zich verhoudt tot bestaande architectuur. Achterliggende vraag van SEM is ook: hoe kanaliseer je deze vernieuwing het beste, hoe betrekken we de partijen die dit aangaat. Robin van Rootseler is benieuwd hoe deze vernieuwing van SEM Ecosysteem zich gaat verhouden tot Edu-V: het lijkt logisch dat dit hier een plek gaat krijgen. Edwin geeft aan dat dit nog niet uitgekristalliseerd is, vandaar ook de aanvraag voor een ROSA-scan om te helpen dit goed te laten landen. Dirk ondersteunt dat de route via de Architectuurraad en de ROSA-scan ook een prima plan is om duidelijkheid te scheppen hoe dit zich verhoudt tot de 'bestaande wereld' en hoe de inhoud van deze afspraak het beste verder kan worden ontwikkeld. Op Standaardisatieraad-niveau is ook afgesproken dat een afspraak pas formeel gebruikt gaat worden na bekrachtiging binnen Edustandaard - er is nav. de laatste bijeenkomst hierover ook een notitie naar het bestuur van Edu-K (Edu-V) gestuurd. Henk geeft aan dat de ROSA-scan gepland staat voor de volgende bijeenkomst op 13 oktober.

edustandaard

Actiepunten:

- Uitvoeren ROSA-scan samen met SEM-team (actie Bureau Edustandaard)

8. WVTK EN AFSLUITING

Gerald Groot Roessink brengt in dat de Once Only Principle (Implementing Act) is vastgesteld op Europees niveau. Deze geeft kaders waar informatie over oa. burgers opgeslagen wordt en verbindt met het principe van eenmalige opslag meervoudig gebruik. Dit zal ook impact hebben op de Nederlandse situatie, denk bijv. aan buitenlandse studenten of buitenland stages.

De voorzitter sluit de digitale vergadering rond 16:30 uur.

Vergaderdata 2021 (donderdagmiddag 13:30 – 16:30 uur):

- 13 okt. 2022

Met opmerkingen [JE1]: @Henk Nijstad Verslag is doorgenomen en waar mogelijk aangevuld. Wijzigingen kunnen worden verwerkt en dan is wat mij betreft het verslag klaar om op te sturen

Met opmerkingen [JE2]: @Henk Nijstad Check op het verslag is voltooid en deze kan worden gedeeld met de AR